

1923

Azərbaycanın özü qədər əbədi

2025

Sovet dövründə Azərbaycanda bütöv bir idman ənənəsi formalaşmışdı. İstər fərdi, istərsə də kollektiv idman növlərində fərqlənən idmançılarımız dünya və ittifaq miqyasında tanınırdılar. Amma müstəqilliyimizin ilk illərində ölkəmizin düşdüyü böhranlı vəziyyət idmanı da tənəzzülə uğratmışdı. İdmana münasibət son dərəcə aşağı səviyyədə idi və unudulmuş sahələrdən birinə çevrilmişdi. Bunun obyektiv səbəbləri olsa da, subyektiv səbəbləri daha çox idi. İdman meydançalarının və zalların ayrı-ayrı adamların əlinə keçməsi, idman avadanlıqlarının dağıdılması 1991-1993-cü illərdə geniş vüsət almışdı.

İdmanın tənəzzüldən xilas olması və inkişaf etdirilməsi üçün, şübhə yox ki, ilk növbədə, dövlətin idmana münasibətində dəyişiklik yaranmalı idi. Belə dəyişiklik 1993-cü ilin ikinci yarısında xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xilas-karlıq missiyasını öz üzərinə götürməsinə sonrakı başladı.

Olimpiya hərəkətində dirçəliş

Xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan böyük şəxsiyyət Heydər Əliyev ölkədəki xaosu sabitliyə çevirəndən sonra, tezliklə idmanı yenə diqqət mərkəzinə gətirdi. Bununla da idmana münasibət kökdündən dəyişdi. İdmanın inkişafı, gənc nəslin mədəni-əxlaqi tərbiyəsinin gücləndirilməsi məsələləri dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birinə çevrildi.

1993-cü ildə müxtəlif sahələri təmsil edən bir qrup gənci qəbul edərək, onların arzu və istəklərini dinləyən, gəncliyin və idmanın dövlətin qayğısına ehtiyacının olduğunu deyən Heydər Əliyev bədən tərbiyəsi və idmanın geniş vüsətlə inkişafı üçün şəraitin yaradılacağını bildirmişdi. Məhz bu baxımdan, sözügedən sahənin bir mərkəzdən idarə olunması, dövlətin gənclər və idman siyasətinin həyata keçirilməsi üçün Heydər Əliyevin 26 iyul 1994-cü ildə imzaladığı fərmanın böyük tarixi əhəmiyyəti var idi. Bu fərmanla respublikamızda Gənclər və İdman Nazirliyi yaradıldı. 1994-cü il ölkəmizin idman həyatında dönüş ili oldu. Həmin ildən müstəqil Azərbaycan dövləti idmana və bədən tərbiyəsinə sahib çıxdığını, bu sahənin dövlət siyasətində önəmli yer tutduğunu rəsmən bəyan etdi.

Nazirliyin yaradılması ilə bərabər, idmançıları sevindirən digər məqam Ulu Öndərin "İdmana xüsusi qayğıni öz üzərinə götürürəm. Əmin olun ki, siz bu qayğıni daim hiss edəcəksiniz" deməsi oldu. Doğrudan da, o gündən sonra idmançıları-mız bu qayğıni həmişə öz üzərlərində hiss etdilər. Vətənin bayrağını, şöhrəti hər şeydən üstün tutaraq, beynəlxalq arenada bir-birindən möhtəşəm qələbələrə yol açdılar. Təkcə idmançılar deyil, bütün idman ictimaiyyəti bu qayğı və diqqəti hiss etdi və bunu heç vaxt unutmadı.

Heydər Əliyev idman potensialını üzə çıxarmaq, bundan səmərəli istifadəni təmin etmək məqsədilə bu sahəyə xüsusi diqqətlə yanaşdı. O, vaxtaşırı idmançılarla görüşür, onlarla səmimi ünsiyyətdə olur və qayğıları ilə maraqlanırdı. Hələ ötən əsrin 70-ci illərində Azərbaycanın adlı-sanlı idmançıların dəfələrlə qəbul edərək onların problemləri ilə birbaşa məşğul olması yaddaşlara əbədi həkk olundu. Müstəqillik illərində də, yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra da bu ənənəni davam etdirən Heydər Əliyev, ölkə həyatının o vaxt üçün daha önəmli olan tələblərlə məşğul olduğu illərdə gənc idmançıların məşğul olmasına baxmayaraq, vaxt tapıb idman və bədən tərbiyəsi sahəsinin inkişafını diqqətdən kənarda qoymurdu.

Heydər Əliyev Azərbaycanda idmanın kütləvilərinə nail olmaq, bədən tərbiyəsi və idmanı geniş coğrafi məkanda inkişaf və təbliğ etmək, yüksək nailiyyətlər əldə etmək və dünyəşöhrətli idmançılarla hazırlamaq üçün bu sahədə birbaşa məşğul olan qurumlar qarşısında bir sıra məsələlərin reallaşdırılması vəzifəsini qoymuşdu. Bunlar mövcud idman bazalarının, stadionların, idman qurğularının qorunması, bərpa edilməsi və çağdaş dünya tələblərinə cavab verən yenilərin inşası, onların idman avadanlığı və ləvazimatları ilə təchiz edilməsi, idman məktəblərində, klublarında yeni bölmələrin açılması və fəaliyyətinin genişləndirilməsi, Azərbaycan çempionatlarının keçirilməsi, idmançıların beynəlxalq yarışlara hazırlığının və bunlarda iştirakının təmin edilməsi, yüksək nəticələr əldə etmiş idmançıların mükafatlandırılması, digər ölkələrlə idman əlaqələrinin və əməkdaşlığın gücləndirilməsi, idmanın maddi-texniki bazasının möh-

Tənəzzüldən tərəqqiyə

Ulu Öndər Heydər Əliyev idmanın inkişafını dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birinə çevirdi

kəmləndirilməsi və yeniləşdirilməsi, məşqçi və müəllimlərin peşəkar səviyyələrinin artırılmasından ibarət idi.

Ulu Öndərin dövlətimizə rəhbərlik etməsi bütün sahələrlə bərabər bədən tərbiyəsi və idmanın qayğıları ilə gündəlik maraqlanması idmançılarımıza yüksək əhvali-ruhiyyə bəxş edir, bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər onları daha böyük səylə mübarizə aparmağa ruhlandırır. Elə bunun nəticəsi idi ki, idman nailiyyətlərinin qazanılması istiqamətində yaranmış müəyyən boşluqdan sonra 1994-cü ildə Azərbaycan idmançıları rəsmi beynəlxalq yarışlarda 12 qızıl, 15 gümüş və 22 bürünc medal qazandılar.

Heydər Əliyev yuxarıda qeyd edilən bütün bu tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etmək, sürətləndirmək məqsədilə 1995-ci il martın 5-də verdiyi fərmanla Azərbaycanda idman fondu yaradı. İdman fondunun olması ölkəmizdə sağlam həyat tərzinin təbliğ edilməsinə, uşaq və yeniyetmələrin idmana kütləvi surətdə cəlb edilməsinə, bu sahəyə marağın artmasına, maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsinə, Azərbaycan idmanının beynəlxalq idman ailəsinə inteqrasiya olunmasına na təminat verdi. İdmanın inkişafı üçün prezident fondundan əsaslı vəsait ayrıldı.

Heydər Əliyev əldə edilmiş nəticələrlə vaxtaşırı ciddi maraqlanırdı, idmançı və məşqçilərin əməyini yüksək dəyərləndirirdi. Əldə edilmiş nailiyyətləri təhlil edən və bu uğurların qazanılmasında əzmlə, bacarıqla çalışmış idmançı və məşqçilərin zəhmətini yüksək qiymətləndirən Ulu Öndər Heydər Əliyev, elə həmin ilin mart ayında fərman imzalayaraq bir qrup id-

mançı və mütəxəssisi "Şöhrət" ordeni və "Tərəqqi" medalı ilə təltif etdi. Həmin gün, yəni 1995-ci il martın 5-də Bakı Əl Oyunları Sarayında ölkəmizin milli yığma komandalarının XXVI Yay Olimpiya Oyunlarına hazırlığını nümayiş etdirmək məqsədilə keçirilən idman baxışında iştirak edən Ulu Öndər yüksək nailiyyətlər əldə etmiş idmançıların və onların məşqçilərinin, eləcə də idman xadimlərinin işinə yüksək qiymət verərək respublikada bədən tərbiyəsi və idmanın bütün qayğılarını öz üzərinə götürdüyünü bir daha bəyan etdi.

Heydər Əliyev Bakı Əl Oyunları Sarayındakı çıxışı ilə bütün idmançılara yeni mübarizlik, iradə və qətiyyət aşıladı. İdmançı və mütəxəssislərə təqdim etdiyi dövlət mükafatları ilə Heydər Əliyev həm də müstəqil, gənc Azərbaycan dövlətində bu yeni ənənənin əsasını qoydu.

Normal şərait yaradılması ilə bərabər, idmançılara maddi və mədəni dəstəyin də mühüm rol oynadığını gözəl bilən Ümummilli Lider onların sosial problemlərinin həllini həmişə diqqət mərkəzində saxlayırdı. İdmançı və mütəxəssisləri, idman xadimlərinə yüksək dövlət mükafatlarına, prezident təqaüdüünə layiq görməsi, Atlant və Sidney qəhrəmanları ilə həərətli görüşü və onları səmimi təbrik etməsi, hər il Avropa və dünya çempionatlarından uğurla döndən idmançıların dövlət tərəfindən mükafatlandırılması barədə tapşırığı idman ailəsinin bütün üzvlərini bu böyük şəxsiyyətə, doğma vətən və xalq üçün alovlu ürək sahibinin gördüyü işlər onları hələ neçə-neçə illər öz əməlləri ilə cavab verməyə səsləyirdi.

İdmanda yüksəliş erası

Unutmayaq ki, 1992-1997-ci illərdə Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) fəaliyyəti heç də istənilən səviyyədə deyildi və qənaətbəxş sayıla bilməzdi. Çünki bu sahədə fəaliyyət planı lazımi səviyyədə qurulmamışdı.

Həmin dövrdə MOK qarşıda duran ümdə vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün kənarda qalmamalı, aparıcı rol oynamalı idi. Təəssüf ki, MOK belə bir mövqə tutub bilmədi, ümumən, qurumun fəaliyyətinin ilk beşilliyi dövründə Milli Olimpiya Hərəkətində durgunluq hökm sürdü. Belə bir vəziyyət isə ölkə rəhbərliyini, idman ictimaiyyətini qane etmirdi. Çünki Olimpiya Oyunlarında yüksək nəticələr göstərmək lazım idi.

MOK-un 1997-ci il iyulun 31-də keçirilmiş növbəti Baş Məclisində bütün məsələlərin müzakirəsi zamanı bəlli oldu ki, istedadlı idmançılarımızın, məşqçi və mütəxəssislərimizin bir qismi ölkədən gedib, idmançıların məşq və yarışlarda iştirakı, onların sosial vəziyyəti acınacaqlı halda idi. MOK-un növbəti beynəlxalq idman qurumları ilə, hətta ölkənin idman təşkilatları ilə belə əlaqəsi yox idi.

Bu vəziyyətlə barışmayan Baş Məclis MOK İcraiyyə Komitəsinin yeni tərkibini seçdi. Səsvərmə nəticəsində həmin vaxt Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti, Milli Məclisin deputatı olan İlham Əliyev MOK-un prezidenti seçildi.

Elə ilk günlər göstərdi ki, MOK çox düzgün və qətiyyətli addım atır. Komitə ilk növbədə mövcud durumu düzgün qiymətləndirməklə idmanımızı dirçəltməyin yollarını dəqiq müəyyənləşdirib hərəkətə

keçdi. Olimpiya hərəkətinin real vəziyyəti öyrənilirdi, mövcud problemlər aşkara çıxarılaraq araşdırıldı.

İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Milli Olimpiya Komitəsinin görməli olduğu işlər həddən artıq çox idi. Bunların sırasında beynəlxalq əlaqələrin qurulması və gəncləşdirilməsi olduqca vacib rol oynayırdı. Qarşıya çıxan bütün problemləri bacarıqla həll edən İlham Əliyev Olimpiya Hərəkətinin məqsəd və vəzifələrini, fəaliyyət sisteminin ardıcıl istiqamətlərini də müəyyənləşdirdi.

Beləliklə, İlham Əliyevin MOK-un prezidenti seçilməsindən sonra ölkədə bədən tərbiyəsi və idman geniş vüsət aldı, respublikamız beynəlxalq Olimpiya hərəkətinə qoşuldu, bu sahədə sistemli şəkildə işlər görüldü.

Dahi şəxsiyyətin layiqli davamçısı

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin inkişaf strategiyasını dövrün çağırışlarına adekvat şəkildə daha da zənginləşdirib onu real həyatda böyük uğurla təbiiq edən İlham Əliyevin rəhbərliyi altında son 22 ildə Azərbaycan tərəqqi parametrlərinə görə bu gün dünya liderləri ilə bir cərgədə addımlayır. Azərbaycan Prezidenti istər daxili, istərsə də xarici siyasətdə tutduğu mövqə, həyata keçirdiyi fəaliyyət sayəsində ölkəmizi daim zirvələrə yüksəldir. Bunların fonunda Azərbaycan mövcud olduğu regionda lider ölkə statusunu möhkəmləndirməklə yanaşı, dünya miqyasında daha böyük nüfuz sahibinə çevrildi.

Məhz Prezident İlham Əliyevin sayəsində Azərbaycan dünyada ağılalıq iddiasında olan böyük dövlətləri, netokratiyanın, yeni əsrin məhsulu olan infoimperia-

lizmin tədqiqat obyektinə olmaqdan, onun əyalətlərindən birinə çevrilməkdən xilas oldu. Əksinə, Azərbaycanla hesablaşıldı, onun mövqeyi mütləq mənada nəzərə alındı. Ən əsası isə Azərbaycan xalqı beynəlxalq müstəvidə cərəyan edən proseslər nəticəsində yaranan müəkkəb konfigurasiya şəraitində cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Vətən müharibəsində tarixi qələbəsini qazandı, düşməni ərazisindən rədd etdi. Müzəffər Ali Baş Komandanın iradəsi, ordumuzun şücaəti, dövlətimizin qüdrəti işğal faktına son qoydu, tarixi torpaqlarımızı yenidən əsl sahiblərinə qovuşdu. Bu, artıq kimsənin dəyişə bilməyəcəyi yeni mühüm reallıqdır.

İşğaldan azad edilən ərazilərdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün dünyaya səs salan abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb, qısa zaman kəsiyində bu istiqamətdə böyük məsafə qət edilib. Bu yerlərdə dövrümüzün ən qabaqcıl tələblərə cavab verən, qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi ilə yaradılan modern infrastruktur həm işğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialından səmərəli istifadə edilməsində, həm də oraya qayıdacaq insanların normal həyat şəraiti ilə təmin olunmasında mühüm rol oynayır.

Həyata keçirilən abadlıq-quruculuq işlərinin müəllifi olan İlham Əliyev bərpa prosesinin, müvafiq infrastrukturun ərsəyə gəlməsi ilə bağlı layihələrin icrasına şəxsən nəzarət edir. Dövlətimizin başçısı postmüharibə dövründə dəfələrlə işğaldan azad olunan ərazilərdə səfərdə olub, burada müxtəlif infrastruktur obyektlərinin təməlini qoyub, bəzələrinin işə açılışını edib. Prezident İlham Əliyev azad olunmuş ərazilərin bərpa, yenidən qurulması prosesində yəni dünya üçün nümunə olacaq bir konsepsiya həyata keçirir.

Vətən müharibəsindən sonra işğaldan azad edilən ərazilərdə zəruri infrastrukturun yaradılması indi ən müxtəlif istiqamətləri əhatə edir. Bu yerlər üçün hazırlanan və artıq bəzələrinin, konkret halda təqdimatı olan Ağdamın baş planından belə bəlli olur ki, həmin ərazilərdə ən müasir tələblərə cavab verən idman infrastrukturunun qurulması da əsas diqqət mərkəzində yer alır.

Azərbaycanda modern idman infrastrukturunun yaradılması istiqamətində çoxsaylı vacib layihələr həyata keçirilib, mühüm tədbirlər görüldü və hazırda bu proses böyük bir vüsətlə davam edir.

Qarabağ idman mərkəzinə çevrilib

Təkcə bir faktı qeyd etmək kifayətdir ki, beynəlxalq Olimpiya hərəkətinin fəal üzvlərindən olan Azərbaycanda onlarla Olimpiya-İdman kompleksləri inşa olunub, digər idman obyektlərində əsaslı yenidənqurma işləri aparılıb. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanın idman infrastrukturunu ölkəmizə çoxsaylı beynəlxalq idman yarışlarına evsahibliyi etmək imkanı qazandırır. İndi yeni Olimpiya-İdman komplekslərinin, digər idman müəssisələrinin inşa olunacağı əsas məkanlardan biri məhz işğaldan azad edilən ərazilər olacaq.

Bu günlərdə Mingəçevirdə və işğaldan azad olan Suqovuşanda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 102-ci ildönümünə həsr edilmiş "Prezident Kuboku-2025" beynəlxalq rəqətasına yekun vurulub. "Kür" Olimpiya Tədris-İdman Mərkəzində təşkil olunan yarışın son günündə müxtəlif məsafələrə kayak-kanoe və akademik növdə mübarizə baş tutub. Turnirdə Azərbaycanla yanaşı, Estoniya, Gürcüstan, Almaniya, Yunanistan, Macarıstan, Hindistan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Latviya, Litva, Moldova, Polşa, Serbiya, Cənubi Afrika Respublikası, İspaniya, Tacikistan, Türkiyə, Ukrayna və Özbəkistanı təmsil edən idmançılar müxtəlif məsafələr üzrə qüvvələrini sınayıblar.

Yarışların son günündə İvan Vorobyanski/Hüseyn Həsənov cütliyi (2009-2010) 200 metr məsafəyə kayak yarışında gümüş, eyni yaş qatəcoriyasında Vacib Babayev/Nuran Rəhimli tandemi isə bürünc mükafata sahib çıxdı.

Eyni növdə Əziz Əhmədli/Kamal Tağıyev cütliyi (2011-2012) ikinci, Sənan Cəfərzadə/Tahir Məvsümov dueti (2011-2012) isə üçüncü yeri tutub. Nurlan Paşayev/Cahangir Məmmədli cütliyi (2006-2007) akademik avarçəkəmdə fəxri kürsünün ikinci pilləsinə qalxıb. Elvin Əliyev/Malikov cütü (2007-2008) kanoe qayıqında 200 metr məsafəyə yarış üçüncü sırada bitirib.

Beləliklə, Azərbaycan avarçəkənləri turniri 15 medalla başa vurublar. Milli komandanın üzvləri daha əvvəl 1 qızıl, 3 gümüş və 5 bürünc medal əldə ediblər.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

